

EESTI PANK MUUTIS KREDIIDIASUTUSTE KOHUSTUSLIKU RESERVI ARVESTUSBAASI

FAKT

Eesti Panga nõukogu otsusest nr 11-2

Krediidiasutuste kohustusliku reservi nõue

(vastu võetud 31. oktoobril 2002):

1. Likviidsuspuhvrite kindlustamiseks, rahaturuintresside stabiliseerimiseks ja makse-süsteemi sujuva toimimise tagamiseks kehtestatakse krediidiasutustele kohustusliku reservi nõue.
2. Kohustusliku reservi nõude arvestuse baas:
 - 2.1. Kohustusliku reservi nõude arvestuse baasi kuuluvad kõik krediidiasutuste poolt võõrvahendite kaasamise teel saadud bilansilised kohustused, sh allutatud kohustused ja võlgnevused mitteresidentidest krediidiasutustele;
 - 2.2. bilansivälised kohustused arvestatakse kohustusliku reservi nõude arvestuse baasi vastavalt Eesti Panga presidendi poolt kehtestatavale korrale;
 - 2.3. kohustusliku reservi nõude arvestuse baasi ei kuulu võlgnevused kodumaistele krediidiasutustele ja võlgnevused Eesti Pangale.
3. Kohustusliku reservi nõudel on üldmäär ja erimäär. Kohustusliku reservi nõude üldmäär on 13% kohustusliku reservi nõude arvestuse baasist. Kuni erimäära kehtestamiseni kasutatakse erimäärana üldmäära.
4. Kohustusliku reservi nõude erimäära rakendatakse järgmistele kohustusliku reservi nõude arvestuse baasi kuuluvatele kohustustele:
 - 4.1. üle kaheaastase lepingulise tähtajaga tähtajalised, säästu- ja muud hoiused ning võlgnevused;
 - 4.2. repotehingud;
 - 4.3. üle kaheaastase lepingulise tähtajaga emiteeritud võlakirjad;
 - 4.4. üle kaheaastased kohustused välismaiste krediidiasutuste suhtes.
5. Kõikidele ülejäänud kohustusliku reservi nõude arvestuse baasi kuuluvatele kohustustele rakendatakse kohustusliku reservi nõude üldmäära.
6. Kohustuslikku reservi on krediidiasutused kohustatud hoidma arvelduskontol Eesti Pangas või Eesti Panga poolt määratud kõrgekvaliteedilistes välisvarades. Sularahakassa ja välisvarade arvestatavuse kohustusliku reservi nõude täitmisel kehtestab Eesti Panga president, lähtudes järgnevatest tingimustest:
 - 6.1. Välisvarade arvestatavus kohustusliku reservi nõude täitmisel võib olla kuni 50% kohustusliku reservi nõude suuruselt;
 - 6.2. sularahakassa arvestatavus kohustusliku reservi nõude täitmisel võib olla kuni 20% kohustusliku reservi nõude suuruselt.
7. Kohustusliku reservi nõuet täidetakse ühe kuu keskmisena.

8. Tunnistada kehtetuks Eesti Panga nõukogu 7. mai 1996. a otsus nr 5-2 "Krediidiasutuste kohustuslikud reservid"; Eesti Panga nõukogu 15. juuni 1998. a otsus nr 7-2 "Krediidiasutuste kohustusliku reservi suuruse arvestuse baasi muutmine"; Eesti Panga nõukogu 25. aprilli 2000. a otsus nr 7-6 "Krediidiasutuste kohustusliku reservi määr ja kohustusliku reservi nõude täitmisel aktsepteeritavad varad" ja Eesti Panga nõukogu 15. aprilli 1997. a otsuse nr 5-2 "Kapitali adekvaatsuse määra muutmine" punkt nr 3.
9. Otsus jõustub 1. märtsil 2003. a.

KOMMENTAAR

Eesti rahapoliitika operatsioonilise raamistiku (ROR) reformi teise etapi raames otsustas Eesti Panga nõukogu muuta krediidiasutuste kohustusliku reservi arvestusbaasi. Tehtud muudatused lähtuvad nõukogu poolt 25. aprillil 2000 kinnitatud RORi reformi strateegiast, mille eesmärk on lähendada Eesti krediidiasutuste kohustuslike reservide raamistikku Euroopa Keskpankade Süsteemi omale.

Reformi esimene etapp kestis 2001. a juuni lõpuni. Alates 1. juulist 2001, mil algas reformi teine etapp, võivad Eesti krediidiasutused paigutada kuni 50% oma kohustuslikust reservist kõrge kvaliteediga, rahvusvahelistel turgudel kaubeldavatesse likviidsetesse võlakirjadesse. Reformi teine etapp kestab kuni Eesti liitumiseni Euroopa Majandus- ja Rahaliiduga ning selle eesmärk on ühildada meie rahapoliitika raamistik, sh kohustuslike reservide süsteem Euroopa Majandus- ja Rahaliidu omaga.

Eesti Panga nõukogu otsustas, et 1. märtsist 2003 jõustuva korra kohaselt eristatakse kohustusliku reservi baasi arvutamisel kohustusi tähtajalise struktuuri ning kohustuste liigi järgi. Eurosüsteemis rakendatakse nende suhtes kohustusliku reservi nõude erinevaid määrasid. Analoožilist põhimõtet hakatakse rakendama ka Eestis.

Lisaks otsustati senine netovõlgnevus välismaistele krediidiasutustele asendada bruto nõudega, st et Eesti krediidiasutused ei saa enam kohustustest välispankade ees maha arvata nõudeid välispankadele. Samuti kaasatakse kohustuslike reservide arvestusbaasi ka allutatud kohustused ning valitsuse laenu- ja välisabifondid.

Eesti Panga nõukogu otsus ei ole seotud meetmetega, mida keskpank raldas 2002. aasta sügisel Eesti majanduse tasakaalustamiseks, vaid lähtub ainuüksi RORi reformi strateegiast. Eesti rahapoliitika alused ja krooni fikseeritud kurss jäävad muutumatuks kuni ühinemiseni Euroopa Majandus- ja Rahaliiduga.